

LIDWINA
Domov sociálnych služieb
Mládeže 1,072 22 Strážske

Koncepcia rozvoja zariadenia

2014-2020

Strážske, august 2014

Obsah

Úvod.....	3
1 Profil zariadenia.....	4
1.1. História zariadenia.....	4
1.2. Charakteristika zariadenia.....	5
1.3. Identifikácia zariadenia.....	5
1.4. Štruktúra prijímateľov.....	6
1.5. Poslanie zariadenia.....	6
2 SWOT analýza zariadenia.....	8
3 Konceptia rozvoja zariadenia.....	13
3.1 Východiská pre koncepciu rozvoja zariadenia z národnej a regionálnej úrovne.....	13
3.2 Východiská pre koncepciu rozvoja zariadenia zo situačnej a problémovej analýzy.....	14
3.2.1 Zhrnutie zo SWOT analýzy zariadenia.....	14
3.2.2 Problémová analýza.....	15
3.3 Ciele a opatrenia zariadenia 2014 -2020.....	16
3.3.1 Vízia zariadenia 2020.....	17
3.3.2 Hlavný cieľ a opatrenia 2014 -2020.....	17
3.3.3 Súlad koncepcie rozvoja zariadenia s Koncepciou rozvoja sociálnych služieb KSK 2007 - 2015.....	19
4 Mechanizmus realizácie koncepcie.....	22
Príloha č. 1: Akčný plán zariadenia pre rok 2014 a roky 2015 – 2017.....	25
Príloha č.2: Popis a súčasný stav poskytovania sociálnej služby v zariadení.....	34

Úvod

LIDWINA je zariadenie pre telesne a mentálne postihnuté deti a dospelých občanov a je v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja.

Mentálne postihnutie predstavuje problém, ktorý ľudstvo sprevádzal od dávnej minulosti a je zároveň súčasťou dnešného sveta. Zahŕňa oblasť medicínsku, sociálnu, hospodársku, kultúrnu, a preto jeho riešenie nie je jednoduché. Pozitívom sa stáva skutočnosť, že mentálne postihnutí občania sa stále častejšie stávajú súčasťou nášho života.

Každá vyspelá spoločnosť kladie vysoký dôraz na kvalitný sociálny systém, od ktorého sa odvíja zvyšovanie kvality života obyvateľstva. Medzi prioritné úlohy štátu patrí pomoc spoločenským skupinám ľudí, ktorí sú akýmkoľvek spôsobom znevýhodnení. Vytvára pre nich sociálnu sieť služieb, ktoré im môžu pomôcť v rôznych životných situáciách. Spoločenským trendom je aj zvyšovanie úrovne sociálnej prevencie, rehabilitácie a terapie.

Zariadenie je zaradené do procesu deinštitucionalizácie. Realizáciou pilotného projektu deinštitucionalizácie by sa v zariadení mala zvýšiť kvalita poskytovaných služieb, čo je základnou víziou a cieľom zariadenia.

1 Profil zariadenia

1.1. História zariadenia

Zriadenie Ústavu sociálnej starostlivosti pre mentálne postihnutú mládež v Strážskom podnietil nedostatok inštitucionálnych kapacít na umiestnenie postihnutých detí z celého východoslovenského kraja. Návrh funkcionárov bývalého ONV v Michalovciach podporila Rada ONV, čím sa v roku 1972 začalo s rekonštrukciou jedného objektu bývalej ubytovne Chemkostavu. Prevádzka ústavu bola zahájená 30. 8. 1973 s kapacitou 52 chovancov, ktorí boli premiestnení z iných ústavov a starostlivosť im zabezpečoval civilný personál.

Jedna budova kapacitne nepostačovala pre umiestnenie vysokého počtu žiadateľov o umiestnenie do ústavu a tak v roku 1984 bola odkúpená ďalšia budova a následne v roku 1990 postavená spojovacia hospodárska budova, čím dostal ústav dnešnú podobu písmena U. V tomto období kapacita ústavu bola 120 detí vo veku od 3 do 15 rokov, ktorým komplexnú zdravotnú a sociálnu starostlivosť poskytovalo 59 stálych zamestnancov. Po reorganizácii štátnej správy na úseku sociálneho zabezpečenia došlo k zrušeniu Okresného ústavu sociálnych služieb v Michalovciach, ktorý bol následným zriaďovateľom ústavu.

Dňom 1. januára 1991 ústav nadobudol právnu subjektivitu a vrátil sa do zriaďovateľskej pôsobnosti Okresného úradu v Michalovciach.

K zníženiu kapacity na počet detí 100 došlo až v roku 1994 a to z dôvodu zriadenia ústavu s denným a týždenným pobytom Stacionár Michalovce, čo prispelo k zvýšeniu kvality služieb a bývania v ústave. Veková hranica pobytu detí v ústave sa posunula na 18. rok veku.

V roku 1996 sa zriaďovateľom organizácie stáva Krajský úrad v Košiciach, ktorý výrazne začal podporovať humanizáciu a estetizáciu ústavu smerujúcu ku skvalitneniu podmienok života detí. Od roku 1997 bol zavedený Projekt skvalitnenia výchovno-vzdelávacieho procesu. Organizačné zmeny priniesli svoje pozitíva nielen v oblasti výchovno-vzdelávacieho procesu, ale i v poskytovaní zdravotnej a sociálnej starostlivosti.

Nadobudnutím účinnosti zákona o sociálnej pomoci č. 195/1998 Z. z. sa názov organizácie mení na „Domov sociálnych služieb“ s účinnosťou od 1. 1. 1999.

Od 1. 1. 2004 zriaďovateľom domova sa stáva Košický samosprávny kraj a v roku 2010 sa mení názov na LIDWINA – Domov sociálnych služieb, pobytové zariadenie pre deti a dospelých.

1.2. Charakteristika zariadenia

Poskytovanie sociálnych služieb v domove sociálnych služieb vymedzuje § 38 zákona o sociálnych službách. **LIDWINA – Domov sociálnych služieb v Strážskom** je zariadením pre deti a dospelých prijímateľov sociálnych služieb.

Poskytovanie sociálnych služieb i úhrady za poskytovanie týchto služieb v zariadení je upravené Všeobecne záväzným nariadením KSK o výške úhrady za sociálnu službu, o spôsobe jej určenia a platenia v zariadeniach sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja.

LIDWINA – Domov sociálnych služieb (ďalej len „zariadenie“) je pobytovým zariadením pre deti a dospelých klientov s telesným, mentálnym i zmyslovým postihnutím s kapacitou 82 miest. Sídli na okraji mesta v troch jednopodlažných budovách, pavilón A,B,C. V pavilóne A sú ubytovaní imobilní a ťažko sa pohybujúci prijímatelia (ďalej klient) v počte 42. Pavilón B je hospodárskou budovou, kde je administratívna časť, kuchyňa, pracovňa, jedáleň a v suteréne sa nachádzajú skladovacie priestory pre stravovaciú prevádzku, čistiace a hygienické potreby. V pavilóne C sa nachádzajú ubytovacie priestory pre 40 klientov, dielne pre ergoterapiu, detská jedáleň, oddychové zóny a 2 triedy špeciálnej základnej školy. K zariadeniu patrí i štvrtá budova pavilón D, ktorý sa pripravuje na rekonštrukciu. V časti budovy sú umiestnené sklady pre voľnočasové aktivity a náradie pre mladých pestovateľov levandule. Dodávka tepla do budov je zabezpečená z vlastnej kotolne. Budovy zariadenia majú podobu písmena U. Areál je oplotený, okolie budov a nádvorie má parkovú úpravu, ktorá slúži na oddych i relaxáciu. Na údržbe zelene a výsadbe kvetín sa podieľajú aj klienti. V zariadení sa pestuje levandúľa, o ktorú sa stará 10 klientov.

Zariadenie má vypracovanú koncepciu rozvoja, ktorá je v súlade s potrebami prijímateľov sociálnych služieb. Všetky ciele sú orientované na uspokojenie ich potrieb, rozvoj zručnosti, sociálnu rehabilitáciu a inklúziu.

1.3. Identifikácia zariadenia

Názov organizácie:	LIDWINA – Domov sociálnych služieb
Sídlo organizácie:	Strážske, Mládeže 1
Kraj a okres:	Košický, okres Michalovce
Štatutárny zástupca:	PhDr. Lýdia Bušaničová
IČO:	00692026
DIČ:	2020734716
Právna forma:	rozpočtová organizácia
Zriaďovateľ:	Košický samosprávny kraj (KSK)
Forma sociálnej služby:	celoročná pobytová
Kapacita zariadenia:	82 prijímateľov
Prijímatelia:	deti a dospelí občania so zdravotným a mentálnym postihnutím
Kontakt:	tel: 056 6491421, 056 6883872,

1.4. Štruktúra prijímateľov

LIDWINA – Domov sociálnych služieb je zariadením pre deti a dospelých klientov. Ako vyplýva z nasledujúceho prehľadu a vekovom zložení klientov počet vo veku do 18 rokov je 16 klientov a o niekoľko rokov sa stane zariadením len pre dospelých.

Tab. č. 1: Štruktúra podľa pohlavia

Prijímatelia DSS	Počet
Muži	44
Ženy	38
Celkom	82

Tab. č. 2: Vekové zloženie prijímateľov

Vekové zloženie prijímateľov	Počet
10 – 14 r.	8
15 – 18 r.	8
19 – 25 r.	56
26 a viac	10
Celkom	82

Tab. č.3: Stupne odkázanosti prijímateľov

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Muži	0	1	0	1	0	42
Ženy	0	2	0	0	0	37
Celkom	0	3	0	1	0	78

1.5. Poslanie zariadenia

„Poskytovať kvalitné sociálne služby klientom na základe etického a odborného prístupu v súlade s ochranou ľudských práv a základných slobôd tak, aby klienti mohli v budúcnosti využívať iné, menej intenzívne formy sociálnych služieb, prípadne boli začlenení do bežnej spoločnosti.“

Svoje poslanie sa snaží naplniť nasledovnými aktivitami:

- zabezpečiť zvyšovanie kvality poskytovanej sociálnej služby i zavedenie nových sociálnych služieb v zariadení s dôrazom na humanizáciu prostredia, a to v oblasti personálnej, priestorovej a materiálno-technickej,

- zmeniť organizáciu práce personálu prehodnotením a úpravou organizačnej štruktúry z dôvodu zmeny vekového zloženia prijímateľov sociálnej služby, ktorým sa v zariadení sociálna služba poskytuje,
- zvyšovať kvalifikáciu a odbornosť zamestnancov v rámci celoživotného vzdelávania,
- zaviesť v zariadení tréningové bývanie ako metódu prípravy prijímateľov pre poskytovanie komunitnej starostlivosti,
- modernizovať vybavenie zariadenia s cieľom zachovania a rešpektovania súkromia klientov.

2 SWOT analýza zariadenia

SWOT analýza zariadenia bola vypracovaná v 4 oblastiach

- Organizácia práce a manažment
- Prevádzka a infraštruktúra
- Sociálne služby, starostlivosť o prijímateľa sociálnej služby
- Spolupráca a komunikácia

SWOT: Organizácia práce a manažment / Ľudské zdroje

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dlhoročné skúsenosti s poskytovaním sociálnych služieb v predmete činnosti zariadenia ➤ kvalifikovaný a sociálne orientovaný manažment ➤ vysoko kvalifikovaný personál ➤ flexibilný personál – v súvislosti so zmenami v štruktúre prijímateľov – dospievanie prijímateľov a prijímanie aj dospelých prijímateľov ➤ vytváranie podmienok pre vzdelávanie zamestnancov ➤ zavádzanie nových počítačových programov – CYGNUS ➤ dobré vzťahy medzi zamestnancami ➤ získavanie zdrojov z projektov na skvalitnenie prostredia pre prijímateľov, ich integráciu a trávenie voľného času ➤ zariadenie má vypracovaný plán vzdelávania, ktorým sa riadi ➤ organizácia seminárov aj pre iné zariadenia ➤ uplatňovanie filozofie firemnej kultúry a identity (logo zariadenia, farby zariadenia, identifikačné karty, zástava), ktoré sa využíva pri všetkých výstupoch zariadenia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nedobudovaný systém hodnotenia zamestnancov
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvyšovanie kvalifikácie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odliv kvalifikovaného personálu z

<p>zamestnancov tak, aby smerovalo k uplatňovaniu nových trendov a postupov pri poskytovaní sociálnych služieb napr. semináre orientované na deinštitucionalizáciu zariadenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ realizácia supervízie 	<p>dôvodu nízkeho finančného ohodnotenia napr. do zahraničia</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ nedostatok finančných prostriedkov na supervíziu
---	---

SWOT: Prevádzka a infraštruktúra

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zariadenie sa nachádza v centre mesta, v blízkosti je mestský park – oddychová zóna – využívanie na rôzne voľnočasové aktivity vrátane účasti na spoločenských, kultúrnych a športových podujatiach organizovaných inými organizáciami ➤ dobrá dostupnosť k inštitúciám sídliacim v meste ➤ dobré technické vybavenie zariadenia audio a video technikou ➤ časť miestností zariadenia je klimatizovaná ➤ komplexne vybavené a prijímateľmi využívané rehabilitačné oddelenie (viacúčelový bazén, parafínové kúpele na aplikáciu zábalov a rôzne cvičebné pomôcky na liečebnú telesnú výchovu) ➤ čiastočne oplotený areál, ktorý slúži prijímateľom ako oddychová zóna a na spoločné podujatia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nedostatočné a zastarané vybavenie oddelenia starostlivosti o prijímateľov – na izbách: zastarané postele, vysoká opotrebovanosť podláh, chýbajú úložné priestory ➤ nedostatočné vybavenie práčovne – chýba tretia práčka ➤ chýbajúce vybavenie pre trávenie športových aktivít v exteriéri zariadenia – preliezačky a iné rehabilitačné pomôcky pod.. ➤ čiastočné bariéry fyzického prostredia v exteriéri a interiéri ➤ spoločné hygienické zariadenia, nedostatočne prispôsobené imobilnému prijímateľovi ➤ chýbajúce priestory vyššieho štandardu – spoločenské miestnosti, telocvičňa a pod. ➤ chýbajúce podporované bývanie ➤ nedostatočné súkromie klientov v súvislosti s bývaním vo viacpostelových izbách ➤ nedostatočná kapacita podlahovej plochy na jedného prijímateľa – zariadenie nespĺňa limit 8 m² podlahovej plochy spálne na 1 prijímateľa (prehustené spálňové priestory – 7 dvoj a trojlôžkových izieb) ➤ chýbajúca klimatizácia v 10 miestnostiach ➤ zdravotne a esteticky nevyhovujúce

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ drevené obloženie miestností ➤ chýbajúce zateplenie budov – vysoké náklady na energie, iba čiastočne zateplenie zo severnej strany ➤ po odstránení asfaltu neupravená betónová plocha pri pavilóne C (slúži ako ihrisko na voľnočasové aktivity) ➤ chýbajúca časť oplotenia
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zakúpenie domov a bytov z dôvodu deinštitucionalizácie zariadenia ➤ získanie nových priestorov pre ďalší rozvoj, rekonštrukcia pavilónu D za účelom zriadenia podporovaného bývania 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nedostatok verejných investícií na budovanie sociálnych služieb v Košickom kraji ➤ obmedzené možnosti čerpania dotácií na skvalitnenie vybavenia zariadenia v rámci EU fondov – trend deinštitucionalizácie ➤ možná zmena legislatívy v oblasti úhrad za poskytované sociálne služby ➤ zmena zriaďovateľa ➤ zmena personálnej politiky zriaďovateľa – III. etapa optimalizácie – znižovanie počtu zamestnancov ➤ vstup silného konkurenta na trh sociálnych služieb v meste

SWOT: Sociálne služby, starostlivosť o prijímateľa sociálnej služby

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dostatok voľnočasových aktivít v zariadení i mimo neho (tvorivé dielne so zameraním na košíkárstvo, výtvarné techniky, modelovanie, maľovanie, pestovanie levandule a kvetov, dramatický krúžok, bábkarský krúžok) ➤ dostupnosť odbornej lekárskej starostlivosti ➤ dostupnosť vzdelávania pre prijímateľov priamo v zariadení – špeciálna 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ absencia špecializovaného pracoviska s kvalifikovaným personálom pre agresívnych klientov

<p>základná škola súčasťou zariadenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ realizácia prijímateľov v pracovných dielňach a pestovateľských prácach ➤ pracovná terapia prijímateľov orientovaná na činnosti vedúce k osamostatneniu ➤ prepravná služba vlastným motorovým vozidlom, ktoré je vybavené plošinou pre imobilných klientov 	
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umiestnenie prijímateľov v podporovanom bývaní ➤ vytvorenie chránených dielní pre prijímateľov ➤ viaczdrojové financovanie sociálnych služieb dotácie granty, projekty EÚ, sponzorské dary a získavanie grantov 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvyšujúca sa byrokracia na úkor kvality sociálnych služieb ➤ zvyšujúca sa agresivita prijímateľov so stúpajúcim vekom

SWOT: Spolupráca a komunikácia

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dobrá spolupráca s lekármi a zdravotníckymi zariadeniami (prednostné vyšetrenie, pravidelné návštevy lekárov v zariadení, profesionálna komunikácia, ľudský prístup) ➤ dobrá spolupráca s cirkvami na území mesta (príprava spoločných akcií aj mimo cirkevných sviatkov, účasť na podujatiach organizovaných cirkvou a naopak) ➤ dobrá spolupráca s Úradom práce, formou zapojenia absolventov a dobrovoľníkov. ➤ dobrá prezentácia činnosti a poskytovania sociálnych služieb zariadenia na verejnosti ➤ pozitívne vnímanie zariadenia obyvateľmi mesta a okolia ➤ medzinárodné partnerstvo 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nedostatočná prezentácia zariadenia na web stránke

<p>s Poľskom (realizácia spoločného projektu s organizáciou Dom pomocy społecznej Nieporet, Varšava)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ spolupráca pri riešení problémov organizácie s mestským úradom, štátnymi inštitúciami a organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK a Úradom KSK ➤ spolupráca so zariadeniami v zriaďovateľskej pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja – spoločné aktivity klientov a výmeny skúseností personálu 	
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ školiace pracovisko pre vysokoškolských študentov Vysokej školy sv. Alžbety, Teologickej fakulty v Košiciach (Katolícka univerzita v Ružomberku), Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. 	

3 Konceptia rozvoja zariadenia

3.1 Východiská pre koncepciu rozvoja zariadenia z národnej a regionálnej úrovne

Východiskami pre spracovanie koncepcie rozvoja zariadenia boli strategické dokumenty z národnej i regionálnej úrovne, spracovanie situačnej a problémovej analýzy zariadenia.

Na národnej úrovni sú vypracované „Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike (2011) a „Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 – 2015“ a Národné priority rozvoja sociálnych služieb.

Všetky dokumenty sú v súlade so sociálnou politikou EÚ zvyrazňujúcou potrebu humanizácie sociálnych služieb a zmenu systému inštitucionálnej starostlivosti prevládajúcej v podmienkach Slovenskej republiky. Zmena systému si vyžaduje deinštitucionalizovať a transformovať zariadenia sociálnych služieb na zariadenia komunitného typu poskytovaných v prirodzenom rodinnom prostredí, kde prijímateľ je vedený k samostatnosti a plnohodnotnému životu.

V Slovenskej republike prevláda poskytovanie tradičných inštitucionálnych sociálnych služieb, ktoré poskytujú prevažne celoročné pobytové služby. Ako nerozvinutý vychádza z analýz systém komunitného plánovania a nedostatočne vytvorené podmienky pre zotrvanie prijímateľa služby v prirodzenom (domácom) sociálnom prostredí, nedostatočnosť a regionálnu nerovnomernosť siete zariadení sociálnych služieb a terénnych sociálnych služieb a ich fyzickú dostupnosť, nedostatočnú variabilitu sociálnych služieb a absenciu štandardov kvality sociálnych služieb. Pre humanizáciu sociálnych služieb podporuje Európa a Slovensko deinštitucionalizáciu zariadení s vysokou kapacitou

Jedným zo základných prostriedkov prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť je **deinštitucionalizácia, do ktorej bol LIDWINA – Domov sociálnych služieb zaradený ako pilotný projekt DI v Košickom kraji**. Deinštitucionalizácia je proces prechodu od inštitucionálnej starostlivosti ku komunitným službám, ktoré zabezpečujú jednotlivcovi nezávislý život, aktivitu a sociálnu participáciu (účasť občana na živote spoločnosti tým, že ponúka široké spektrum služieb poskytovaných na úrovni komunity), rešpektujúc pri tom princípy výberu a rozhodovania.

Dlhodobým cieľom prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť je:

- zabezpečiť dostupnosť komunitných služieb a opatrení vykonávaných na úrovni komunity, t.j. vytvoriť podmienky na život v prirodzenom sociálnom prostredí a zabezpečiť individualizáciu uspokojovania všetkých potrieb pre

prijímateľov, ktorí sú dnes umiestnení v zariadeniach sociálnych služieb inštitucionálneho charakteru (vrátane vysporiadania sa s negatívami akými sú napr. depersonalizácia, nedostatok súkromia, obmedzené možnosti voľby, rutinné a stereotypné aktivity, paušalizované liečebné postupy, paternalizmus, segregovanosť od lokálnej komunity, nedostatok alternatívnych služieb v komunite, vysoká kapacita zariadenia, v správaní prijímateľov prevláda naučená pasivita a bezmocnosť, prijímatelia majú nedostatočne rozvinuté sociálne vzťahy)

- ukončenie pôvodných prevádzok zariadení a prechod osôb z pôvodných inštitucionálnych zariadení do podporných služieb poskytovaných v komunitnom prostredí.

V rámci regiónu košického kraja bola vypracovaná a realizuje sa **Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v Košickom kraji 2007 – 2015** schválená zastupiteľstvom Košického samosprávneho kraja uzn.č. 183/2006 dňa 11.12.2006 ako základný strategický dokument rozvoja sociálnych služieb v kraji.

Vo februári 2012 (uzn.č 370/2012) bola schválená aktualizácia Koncepcie rozvoja sociálnych služieb v Košickom kraji na roky 2007 – 2013, s výhľadom do r. 2015, ktorá zohľadňuje trendy a smerovania z európskej a národnej úrovne pre rozvoj a kvalitatívne zmeny v oblasti poskytovania sociálnych služieb.

Zariadenie je prostredníctvom svojich činností a prostredníctvom plnenia svojej koncepcie prostriedkom pre plnenie krajskej koncepcie rozvoja sociálnych služieb, ale aj podnetom a východiskom pre tvorbu novej, resp. aktualizáciu existujúcej krajskej koncepcie na roky 2014 – 2020 (viac v kapitole 3.3.3).

3.2 Východiská pre koncepciu rozvoja zariadenia zo situačnej a problémovej analýzy

3.2.1 Zhrnutie zo SWOT analýzy zariadenia

A) Atribúty a potenciál pre rozvoj zariadenia

- LIDWINA má dlhoročné skúsenosti s poskytovaním sociálnych služieb v predmetnej činnosti zariadenia. Dôraz kladie na vysokú kvalifikáciu, flexibilitu a sociálnu orientáciu personálu.
- LIDWINA neustále pracuje na získavaní zdrojov z projektov, ktoré smerujú ku skvalitneniu prostredia pre prijímateľov, ich integráciu a trávenia voľného času.
- V zariadení sa nachádza komplexne vybavené a prijímateľmi využívané rehabilitačné oddelenie (viacúčelový bazén, parafínové kúpele na aplikáciu zábalov a rôzne cvičebné pomôcky na liečebnú telesnú výchovu).
- LIDWINA ponúka dostatok voľno-časových aktivít v zariadení i mimo neho (tvorivé dielne so zameraním na košíkárstvo, výtvarné techniky,

modelovanie, maľovanie, pestovanie levandule a kvetov, dramatický krúžok, bábkarský krúžok).

- Dostupnosť vzdelávania pre prijímateľov priamo v zariadení – v LIDWINE sa nachádza pracovisko špeciálnej základnej školy Michalovce.
- Pozitívne vnímanie zariadenia obyvateľmi mesta, ktoré vytvára najmä pravidelná participácia prijímateľov zariadenia na kultúrnych podujatiach organizovaných mestskými inštitúciami a cirkvou.

B) Významné príležitosti pre rozvoj zariadenia

- Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov tak, aby smerovalo k uplatňovaniu nových trendov a postupov pri poskytovaní sociálnych služieb, napr. semináre orientované na deinštitucionalizáciu zariadenia.
- Vytvorenie nových chránených dielní pre prijímateľov.
- Viacdrojové financovanie sociálnych služieb – dotácie, granty, projekty EÚ, sponzorské dary.
- Školiace pracovisko pre študentov Vysoké školy sv. Alžbety, Teologickej fakulty v Košiciach (Katolícka univerzita v Ružomberku), Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre.

3.2.2 Problémová analýza

Hlavným problémom zariadenia vychádzajúc z popisu súčasného stavu činností a sociálnych služieb a zo SWOT analýzy (slabé stránky, prípadne ohrozenia) zariadenia je:

Nedostatočná pripravenosť zariadenia v oblasti priestorovej, materiálno – technickej a personálnej (dlhoročná skúsenosť práce s dieťaťom) pre prácu s dospelým prijímateľom sociálnej služby v humanizovanejšom prostredí.

Hlavnými príčinami problému sú:

a) Nedostatočné chápanie potrieb dospelého prijímateľa zamestnancami zariadenia:

- nedostatočné skúsenosti personálu s prácou s dospelým prijímateľom a jeho potrebami,
- odliv kvalifikovaného personálu z dôvodu nízkeho finančného ohodnotenia napr. do zahraničia,
- nedostatok finančných prostriedkov na supervíziu,
- nedostatočné skúsenosti so zvládaním zvyšujúcej sa agresivity prijímateľov so stúpajúcim vekom,
- nedobudovaný systém hodnotenia zamestnancov.

b) Budovy a areál zariadenia dostatočne nevyhovujú energeticky, technicky, priestorovo a funkčne potrebám prijímateľov sociálnych služieb, ako aj zamestnancom:

- nedostatočné a zastarané vybavenie oddelenia starostlivosti o prijímateľov (postele, podlahy, úložné priestory), zdravotne a esteticky nevyhovujúce drevené obloženie miestností,
- nedostatočná kapacita podlahovej plochy spálňových priestorov na jedného prijímateľa, z čoho plynie nedostatočné súkromie prijímateľov,
- spoločné hygienické zariadenia nedostatočne prispôsobené imobilnému prijímateľovi,
- nedostatočné vybavenie pracovne,
- chýbajúce vybavenie pre trávenie športových aktivít v exteriéri zariadenia,
- čiastočné bariéry fyzického prostredia v exteriéry a interiéry,
- neúplné zateplenie budov,
- neupravená betónová plocha pri pavilóne C,
- chýbajúca časť oplotenia.

c) Zariadenie a jeho infraštruktúra, personál zariadenia a prijímateľa sociálnej služby nie sú v rámci programu deinštitucionalizácie pripravení na plynulý prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť:

- chýbajúce tréningové bývanie pre prípravu prijímateľov na poskytovanie komunitnej starostlivosti,
- absencia skúseností personálu s poskytovaním komunitnej starostlivosti,
- chýbajúce terapie ako je canisterapia, hipoterapia, snoezelen.

3.3 Ciele a opatrenia zariadenia 2014 -2020

Koncepcia rozvoja zariadenia je základným dokumentom a vodítkom k naplneniu stanovených cieľov. Definuje problémy, ich príčiny a využíva kapacitu, potenciál, skúsenosti a príležitosti pre rozvoj zariadenia. Zariadenie bude v budúcnosti prechádzať významnými zmenami – deinštitucionalizáciou, realizáciou ktorej sa majú skvalitniť poskytované služby prijímateľom.

Koncepcia zariadenia je v súlade s Koncepciou Košického samosprávneho kraja na roky 2007-2013 s aktualizáciou do roku 2015. Koncepcia zariadenia je základom pre tvorbu rozpočtu a prípravu projektov so zameraním na skvalitnenie sociálnych služieb.

3.3.1 Vízia zariadenia 2020

LIDWINA – je zariadením pre dospelých prijímateľov.

LIDWINA – poskytuje sociálne služby na komunitnej úrovni. Prijímateľa bývajú v rodinných domoch a bytoch v meste Strážske a okolí.

LIDWINA – poskytuje kvalitné sociálne služby pre imobilných prijímateľov v zrekonštruovaných priestoroch v bezbariérovom prostredí.

LIDWINA – dbá na dodržiavanie ľudských práv a umožňuje prijímateľom organizovať si voľný čas i život podľa vlastných predstáv, rešpektuje ich individuálne potreby.

3.3.2 Hlavný cieľ a opatrenia 2014 -2020

Hlavným cieľom zariadenia je „zabezpečiť zvyšovanie kvality poskytovanej sociálnej služby i zavedenie nových sociálnych služieb v zariadení s dôrazom na humanizáciu prostredia, a to v oblasti personálnej, priestorovej a materiálno – technickej, z dôvodu zmeny vekového zloženia prijímateľov sociálnej služby, ktorým sa v zariadení sociálna služba poskytuje“.

Indikátory:

1. Počet prijímateľov sociálnych služieb v DSS.
2. Počet žiadateľov/čakateľov o poskytovanie sociálnych služieb v zariadení.
3. Počet sťažností prijímateľov sociálnych služieb a ich rodín/príbuzných na poskytovanie sociálnych služieb v zariadení.

Opatrenie 1:

Upraviť spôsob akceptácie prijímateľov sociálnej služby personálom zariadenia v oblasti uspokojovania potrieb, trávenia voľného času, podpory samostatnosti a rozhodovania sa, z dôvodu transformácie zariadenia na zariadenie pre dospelých prijímateľov.

Indikátory:

1. Počet vyškolených zamestnancov v zariadení.
2. Počet odborných zamestnancov na počet prijímateľov sociálnych služieb.
3. Podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov.

Aktivity pre opatrenie 1:

- 1.1 *V dôsledku vekového zloženia prijímateľov sociálnej služby zmeniť organizáciu práce personálu prehodnotením a úpravou organizačnej štruktúry.*
- 1.2 *Supervíziu v zariadení špecifikovať na problémy vyplývajúce z práce s dospelým prijímateľom ako aj na potrebu prijatia novej filozofie v poskytovaní sociálnych služieb na komunitnej úrovni.*
- 1.3 *Zabezpečiť pravidelné školenia a semináre pre odborných zamestnancov zariadenia s cieľom zvyšovania ich odbornosti.*
- 1.4 *Zaviest' systém hodnotenia zamestnancov a pravidelne ho vykonávať.*

Výstupy:

- ✓ *Upravená organizačná štruktúra zariadenia.*
- ✓ *Realizovaná supervízia zameraná na prácu s dospelým prijímateľom ako aj na potrebu prijatia novej filozofie v poskytovaní sociálnych služieb na komunitnej úrovni.*
- ✓ *Zabezpečené pravidelné školenia a semináre pre odborných zamestnancov.*
- ✓ *Zavedený a pravidelne vykonávaný systém hodnotenia zamestnancov.*

Opatrenie 2:

Pripraviť a zrealizovať rekonštrukciu interiérov a exteriérov zariadenia z dôvodu humanizácie životného prostredia s prihliadnutím na potreby dospelého prijímateľa sociálnej služby.

Indikátory:

1. Výdavky na energie za rok.
2. Podiel dvoj-troj lôžkových izieb na celkovom počte izieb v zariadení.
3. Počet prijímateľov v 2-3 lôžkových izbách s vlastným sociálnym zariadením.
4. Počet debarierizovaných priestorov.
5. Ø obytná plocha na 1 prijímateľa.

Aktivity pre opatrenie 2:

- 2.1 *Realizovať opatrenia pre zníženie energetickej náročnosti budov (zateplenie pavilónu A – východ, pavilónu B – juh a pavilónu C – východ, juh, západ; zateplenie strechy; hydraulické vyregulovanie + rozvody).*
- 2.2 *Vykonať optimalizáciu dispozičného rozmiestnenia interiérov.*
- 2.3 *Stavebnými úpravami zabezpečiť prestavbu veľkokapacitných spální na dvoj – trojlôžkové izby s vlastným sociálnym zariadením.*
- 2.4 *Realizovať odstránenie esteticky nevyhovujúceho dreveného obloženia v interiéroch, najmä v spálňových priestoroch.*
- 2.5 *Zabezpečiť bránu a oplatenie areálu v jeho vstupnej časti.*
- 2.6 *Upraviť betónovú plochu pri pavilóne C na aktívne trávenie voľného času (výstavba multifunkčného ihriska a oddychovej zóny).*
- 2.7 *Zmodernizovať vybavenie oddelenia starostlivosti o prijímateľov.*
- 2.8 *Odstrániť bariéry fyzického prostredia v exteriéry a interiéry zariadenia.*
- 2.9 *Doplnenie vybavenia pracovne zariadenia.*

Výstupy:

- ✓ *Realizované opatrenia pre zníženie energetickej náročnosti budov.*
- ✓ *Dispozičné rozmiestnenie interiérov optimalizované.*
- ✓ *Realizovaná prestavba veľkokapacitných spální na dvoj – trojlôžkové izby s vlastným sociálnym zariadením.*
- ✓ *Odstránené esteticky nevyhovujúce drevené obloženie.*
- ✓ *Zabezpečená brána a oplatenie areálu v jeho vstupnej časti.*
- ✓ *Upravená betónová plocha pri pavilóne C.*
- ✓ *Zmodernizované vybavenie oddelenia starostlivosti o prijímateľov.*
- ✓ *Odstránené bariéry fyzického prostredia.*
- ✓ *Doplnené vybavenie pracovne zariadenia.*

Opatrenie 3:

V rámci procesu deinštitucionalizácie zaviesť opatrenia na bezproblémový prechod z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť pre prijímateľov sociálnej služby i zamestnancov zariadenia.

Indikátory:

1. Počet zriadených nových služieb pre prijímateľov sociálnych služieb.
2. Počet prijímateľov v samostatnom bývaní v Strážskom.

Aktivity pre opatrenie 3:

- 3.1 V zariadení zaviesť tréningové bývanie ako metódu prípravy prijímateľov sociálnej služby na poskytovanie komunitnej starostlivosti.
- 3.2 Z dôvodu humanizácie zariadenia pripraviť zamestnancov na plynulý prechod z inštitucionálnej starostlivosti na starostlivosť komunitnú.
- 3.3 Vyhľadať vhodnú nehnuteľnosť v intraviláne mesta Strážske pre účely zabezpečenia samostatného bývania.
- 3.4 Zaviesť v zariadení nové formy terapií ako je canisterapia, hipoterapia, snoezelen.

Výstupy:

- ✓ Zavedené tréningové bývanie ako metóda prípravy prijímateľov sociálnej služby na poskytovanie komunitnej starostlivosti.
- ✓ Zamestnanci pripravení na plynulý prechod z inštitucionálnej starostlivosti na starostlivosť komunitnú.
- ✓ Zabezpečené samostatné bývanie v nehnuteľnosti v Strážskom.
- ✓ Zavedené nové formy terapií.

3.3.3 Súlad koncepcie rozvoja zariadenia s Koncepciou rozvoja sociálnych služieb KSK 2007 - 2015

Koncepcia rozvoja zariadenia bola spracovaná v súlade s Koncepciou rozvoja sociálnych služieb v Košickom kraji na roky 2007 - 2013 (aktualizácia do roku 2015), ktorá je členená do úrovne 10 oblastí a priorit a 12 cieľov.

LIDWINA je zariadenie pre deti a dospelých prijímateľov sociálnych služieb a svojou koncepciou rozvoja a všetkými svojimi súbormi aktivít napĺňa, resp. prispieva k plneniu priorit a cieľov krajskej koncepcie a to konkrétne:

Oblasť A3: Pobytové služby

Regionálna priorita č. 3 - Deinštitucionalizovanie pobytových služieb

Aktivita LIDWINA:

- Zapojiť sa do národného projektu deinštitucionalizácie v rámci IROP, opatrenie 2.1 Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately pre oblasť podpory 2.1a podpora pilotného prístupu deinštitucionalizácie existujúcich zariadení sociálnych služieb.

Cieľ 1: Regulovať počet lôžok v pobytových službách na základe objektívneho posudzovania odkázanosti na sociálnu službu. Znižovať počet lôžok vo veľkokapacitných zariadeniach sociálnych služieb.

Aktivita LIDWINA:

- Znížiť kapacitu zariadenia za účelom vytvorenia kvalitnejších podmienok bývania.

Cieľ 2: Zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb:

Aktivity LIDWINA:

- Zriadiť v pavilóne C obytnú zónu s 3 posteľovými izbami s príslušenstvom.
- Zriadiť v pavilóne D tréningové bývanie z dôvodu prípravy klientov na prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť.

Oblasť A5: Spoločenská integrácia občanov so zdravotným znevýhodnením

Cieľ 1: Inovovať sociálne služby pre občanov so zdravotným postihnutím

Aktivity LIDWINA:

- Sprevádzkovať existujúce priestory v pavilóne D za účelom využitia pre ergoterapeutické dielne, trávenie voľného času a športové aktivity (stolný tenis, telocvičňa, posilňovňa).
- Zriadiť a vybaviť nové miestnosti pre terapie (miestnosť Snoezelen).
- Debarierizácia priestorov zariadenia LIDWINA v pavilóne A, D (kúpeľní, WC a miestnosti).
- Zaviest' informačný systém CYGNUS.
- Upraviť exteriér a vytvoriť podmienky pre športové aktivity (úprava betónovej plochy a vytvorenie ihriska).

Oblasť A8: Rozvoj sociálnych služieb

Cieľ 1: Efektívne využívať základné nástroje rozvoja sociálnych služieb (komunitné plánovanie, štandardy kvality, systém manažérstva kvality)

Cieľ 2: Personálne zabezpečiť prípravu prechodu z poskytovania inštitucionálnej starostlivosti na starostlivosť komunitnú (príprava klientov na samostatný život)

Aktivity LIDWINA:

- Zvýšiť stav zamestnancov (najmä o inštruktorov sociálnej rehabilitácie) z dôvodu intenzívnej individuálnej prípravy klientov na komunitnú formu poskytovanej starostlivosti.
- Zaviest' supervíziu v zariadení LIDWINA pre odborných zamestnancov, ktorej potreba vyplýva z procesu deinštitucionalizácie.
- Zmeniť organizačnú štruktúru z dôvodu zmien a vekového zloženia klientov, prehodnotiť činnosti a prevádzky jednotlivých úsekov a kotolne.
- Pripraviť a realizovať interný vzdelávací i motivačný program pre zamestnancov so zameraním na zmeny v poskytovaní sociálnych služieb – deinštitucionalizáciu.
- Podat' žiadosť o nenávratný finančný príspevok pre opatrenie 2.1 Infraštruktúra sociálnych služieb – pilotný projekt deinštitucionalizácie v rámci IROP

Oblasť C1: Ľudské zdroje

Cieľ 1: Zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov zariadení sociálnych služieb

Ciel' 2: Vytvorenie vzdelávacích príležitostí v rámci systému celoživotného vzdelávania

Aktivity LIDWINA:

- Zaviesť systém vzdelávania zamestnancov v organizácii pre odborných i ostatných zamestnancov na jednotlivých úsekoch.
- Odborne pripraviť zamestnancov na zmeny v poskytovaní sociálnych služieb, ktoré vyplývajú z deinštitucionalizácie.
- Realizovať plán supervízie u vybraných zamestnancov.

4 Mechanizmus realizácie koncepcie

Mechanizmus a podmienky realizácie koncepcie rozvoja zariadenia sú predpokladom plnenia cieľa a opatrení rozvoja organizácie. Od dodržiavania zásad a postupov, ktoré mechanizmus realizácie určuje, závisí priemet plánovaných aktivít do reality. Tými sú najmä:

- Koncepcia zariadenia je základným rozvojovým dokumentom organizácie, na ktorý sa musí prihliadať pri realizovaní všetkých plánovaných rozvojových aktivít.
- Koncepcia je v súlade s Koncepciou rozvoja sociálnych služieb v Košickom kraji na roky 2007 - 2013 (aktualizácia do roku 2015) a je tiež nástrojom na jej plnenie.
- Za realizáciu koncepcie je zodpovedné zariadenie a rovnako jeho zriaďovateľ.
- Pravidlá procesu realizácie koncepcie sú stanovené a verejne známe a celý proces je formalizovaný.
- Hlavný cieľ 2014 – 2020 a jednotlivé opatrenia na jeho dosiahnutie sú schválené na úrovni porady predsedu KSK.
- Aktivity uvedené v 3-ročných akčných plánoch zariadenia schválených na úrovni Odboru sociálnych vecí a zdravotníctva Úradu KSK (ďalej len „OSVaZ KSK“) sú premietnuté v programovom rozpočte KSK.

Mechanizmus realizácie koncepcie obsahuje špecifické činnosti, ktorými sú:

- A. zostavenie a realizácia akčného plánu,
- B. monitoring realizácie akčného plánu, vyhodnocovanie dosahovania cieľa a opatrení koncepcie, aktualizácia koncepcie,
- C. tvorba a manažment projektov.

Aby bol mechanizmus realizácie koncepcie **účinný**, musia byť všetky okruhy uvedených činností:

- **priradené** k povinnostiam a zodpovednostiam organizačných jednotiek zariadenia a jeho zriaďovateľa na príslušných stupňoch riadenia a rozhodovania,
- **zdokumentované** v interných predpisoch organizácie (Organizačný poriadok, Pracovný poriadok, pracovné náplne zamestnancov) i jej zriaďovateľa (Organizačné usmernenie č. 4/2013 – interné a externé).

A. Zostavenie a realizácia akčného plánu

Akčný plán s výberom aktivít na 3 roky v súlade s programovým rozpočtovaním regionálnej samosprávy tvorí prílohu č. 1 tejto koncepcie. Pre prvý rok realizácie je rozpracovaný až na konkrétne úlohy a podlieha schváleniu na úrovni OSVaZ KSK. Plán aktivít na obdobie nasledujúcich 3 rokov bude informatívne zasielaný na OSVaZ KSK.

Akčný plán koncepcie je **základným podkladom k zostaveniu rozpočtu zariadenia a programového rozpočtu KSK**, aby navrhnuté aktivity a úlohy mali skutočné finančné krytie v súlade so schváleným rozpočtom KSK.

Akčný plán zariadenia sa tak stáva súčasťou schvaľovania na úrovni zastupiteľstva KSK ako súčasť programového rozpočtu.

B. Monitoring, vyhodnocovanie a aktualizácia koncepcie

Monitoring je priebežný proces, ktorý sleduje napĺňanie koncepcie cez plnenie akčného plánu a to na základe porovnania plánu a skutočnosti. Monitoruje sa hlavne vecné (očakávané výstupy aktivít), časové napĺňanie aktivít, finančné krytie, plnenie úloh (v ročnom pláne) ako aj neočakávané zmeny, ktoré majú vplyv na plnenie akčného plánu. Monitoring je potrebné vykonávať na týchto úrovniach:

- úroveň vedúceho organizačnej zložky zariadenia – **1 x mesačne**,
- úroveň riaditeľa zariadenia: **1 x štvrtročne**,
- úroveň vedúcej OSVaZ KSK – **1 x polročne**.

Záver z všetkých úrovní monitoringu sú podkladom pre korekcie, doplnky a zmeny akčného plánu.

Vyhodnocovanie dosahovania opatrení a cieľa koncepcie je činnosť uskutočňovaná po určitých etapách na základe súboru ukazovateľov plnenia cieľa a opatrení rozvoja zariadenia.

Vyhodnocovanie bude prebiehať **spravidla 1x ročne** pred spracovaním návrhov na rozpočet na nasledujúce obdobie.

Výsledky hodnotenia môžu viesť k aktualizácii koncepcie (zmene, doplneniu alebo úprave opatrení a aktivít na ich napĺňanie). Môže tiež viesť k doplneniu alebo k zmene indikátorov.

Východiskový stav indikátorov je potrebné poznať vo všetkých zvolených ukazovateľoch na začiatku implementácie rozvojového dokumentu resp. k 31.12.2013.

Aktualizácia koncepcie je organickou súčasťou jej implementácie a vytvára z nej **otvorený a flexibilný dokument**. Súčasťou procesu aktualizácie je systematický zber a vyhodnocovanie nových podnetov od prijímateľov sociálnych služieb a ich rodinných príslušníkov, zamestnancov zariadenia, odborníkov, verejnosti, zriaďovateľa, sledovanie prichádzajúcich príležitostí i ohrození pre zariadenie, ako aj výskyt nových skutočností, ktoré neboli známe v čase tvorby a zostavenia koncepcie. Zodpovedným za tento proces je riaditeľ zariadenia. Periodicita zvažovania aktualizácie je minimálne raz za rok (súčasne s vyhodnocovacím procesom) a v prípade potreby (odborný, legislatívny, politický, strategický podnet) aj častejšie.

Zmeny (doplnenia, vyňatia, zmeny obsahu a pod.) si budú vyžadovať **súhlasné stanovisko OSVaZ KSK** ešte pred ich zapracovaním.

C. Príprava projektových zámerov a manažment projektov

Projekty, ich tvorba a manažment, sú jedným z nástrojov pre napĺňanie koncepcie, teda by mali byť zamerané na riešenie už identifikovaných problémov a následne opatrení a aktivít.

Zariadenie vytvára a iniciuje len projekty, resp. je partnerom len projektov, ktoré sú v súlade s jeho koncepciou.

O kapacitách (interných alebo externých) pre prípravu, spracovanie, podanie a manažment projektu rozhoduje vedenie zariadenia po prerokovaní s OSVaZ KSK.

Na základe schválenia projektového zámeru sa vypracováva projekt (vlastnými alebo externými kapacitami), ktorý po získaní príslubu spolufinancovania v zastupiteľstve KSK (ak je potrebný), sa predkladá do zodpovedajúcich finančných schém.

Príloha č. 1: Akčný plán zariadenia pre rok 2014 a roky 2015 – 2017

Výber aktivít pre rok 2014

Aktivita 1.1

V dôsledku vekového zloženia prijímateľov sociálnej služby zmeniť organizáciu práce personálu prehodnotením a úpravou organizačnej štruktúry.

Poznámka: Z dôvodu zmeny vekového zloženia prijímateľov sociálnej služby nahradiť v pripravovanej organizačnej štruktúre výchovných pracovníkov inštruktormi sociálnej rehabilitácie. Zavedenie novej organizačnej štruktúry je plánovaný k 1. 2. 2015.

- Pripraviť a prekonzultovať s personálom zmenu organizačnej štruktúry.

Z.: riaditeľ zariadenia

SZ: vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov, pracovník PaM

Plnenie úlohy bez nároku na rozpočet organizácie

Aktivita 1.2

Supervíziu v zariadení špecifikovať na problémy vyplývajúce z práce s dospelým prijímateľom, ako aj na potrebu prijatia novej filozofie v poskytovaní sociálnych služieb na komunitnej úrovni.

- Supervíziu v zariadení špecifikovať na prácu s dospelým prijímateľom sociálnej služby, so zameraním na uspokojovanie jeho potrieb.

Z: vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov

Plnenie úlohy z projektu „Vstúpte k nám“

- Supervíziu v zariadení špecifikovať na potrebu prijatia novej filozofie v poskytovaní sociálnych služieb na komunitnej úrovni.

Z: vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov

Plnenie úlohy z „Národný projekt DI“

Aktivita 1.3

Zabezpečiť pravidelné školenia a semináre pre odborných zamestnancov zariadenia s cieľom zvyšovania ich odbornosti.

Poznámka: V tomto prípade máme na mysli pracovníkov vykonávajúcich priamu prácu s prijímateľom sociálnej služby (opatrovatelky, zdravotné sestry, ergoterapeuti, inštruktor sociálnej rehabilitácie).

- Pripraviť a realizovať školenia pre odborných zamestnancov zariadenia.

Z: vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov

SZ: sociálni pracovníci, vedúca úseku zdravotnej a ošetrovateľskej starostlivosti

Plnenie úlohy z rozpočtu organizácie

Aktivita 2.1

Realizovať opatrenia pre zníženie energetickej náročnosti budov (zateplenie pavilónu A – východ, pavilónu B – juh a pavilónu C – východ, juh, západ; zateplenie strechy; hydraulické vyregulovanie + rozvody).

- Vypracovať podklady pre Košický samosprávny kraj k úverovej linke MunSEFF II, prostredníctvom ktorého majú byť realizované opatrenia pre zníženie energetickej náročnosti budov.

Z: vedúci referátu ekonomiky a prevádzky

SZ: referent správy majetku a VO

Plnenie úlohy z úverovej linky MunSEFF II na podporu energetickej efektívnosti infraštruktúry KSK

- Zabezpečiť vypracovanie projektovej dokumentácie na zníženie energetickej náročnosti budov.

Z: vedúci referátu ekonomiky a prevádzky

SZ: referent správy majetku a VO

Plnenie úlohy z úverovej linky MunSEFF II na podporu energetickej efektívnosti infraštruktúry KSK

Aktivita 2.2

Vykonať optimalizáciu dispozičného rozmiestnenia interiérov.

Poznámka: Optimalizácia dispozičného rozmiestnenia interiérov sa uskutoční s dôrazom na zabezpečenie zvýšenia štandardu bývania pre prijímateľov sociálnej služby.

- Spracovať návrh zámeru dispozičného rozmiestnenia interiérov.

Z: riaditeľ zariadenia

SZ: vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov, sociálni pracovníci

Plnenie úlohy bez nároku na rozpočet organizácie

Aktivita 3.1

V zariadení zaviesť tréningové bývanie ako metódu prípravy prijímateľov sociálnej služby na poskytovanie komunitnej starostlivosti.

- v spolupráci s lokálnym konzultantom DI identifikovať prijímateľov sociálnej služby v zariadení, u ktorých je predpoklad zvládnutia prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na starostlivosť komunitnú

- prostredníctvom sociálnych pracovníkov, lokálneho konzultanta DI a inštruktora sociálnej rehabilitácie vypracovať individuálny program identifikovaným prijímateľom, ktorý bude orientovaný na tréning úkonov nevyhnutne potrebných k úspešnému prechodu na poskytovanie komunitnej starostlivosti

Z: riaditeľ zariadenia

SZ: vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov, sociálni pracovníci, inštruktor sociálnej rehabilitácie

Plnenie úlohy bez nároku na rozpočet

Výber aktivít pre roky 2015 – 2017

Aktivita 1.1

V dôsledku vekového zloženia prijímateľov sociálnej služby zmeniť organizáciu práce personálu prehodnotením a úpravou organizačnej štruktúry.

Poznámka: Z dôvodu zmeny vekového zloženia prijímateľov sociálnej služby nahradiť v pripravovanej organizačnej štruktúre výchovných pracovníkov inštruktormi sociálnej rehabilitácie. Zavedenie novej organizačnej štruktúry je plánovaný k 1. 2. 2015.

- Realizovať zmenu organizačnej štruktúry.

Z: riaditeľ zariadenia

SZ: vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov, pracovník PaM

T: k 1. 2. 2015

Plnenie úlohy z rozpočtu organizácie

Aktivita 1.2

Supervíziu v zariadení špecifikovať na problémy vyplývajúce z práce s dospelým prijímateľom, ako aj na potrebu prijatia novej filozofie v poskytovaní sociálnych služieb na komunitnej úrovni.

- Supervíziu v zariadení plánovať a realizovať s dôrazom na prácu s dospelým prijímateľom sociálnej služby, ako aj pre potrebu prípravy personálu na poskytovanie sociálnych služieb na komunitnej úrovni.

Z: vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov

T: 2015 – 2017

Plnenie úlohy z rozpočtu organizácie

Aktivita 1.3

Zabezpečiť pravidelné školenia a semináre pre odborných zamestnancov zariadenia s cieľom zvyšovania ich odbornosti.

Poznámka: V tomto prípade máme na mysli pracovníkov vykonávajúcich priamu prácu s prijímateľom sociálnej služby (opatrovatel'ky, zdravotné sestry, ergoterapeuti, inštruktori sociálnej rehabilitácie).

- Pripraviť a realizovať školenia pre odborných zamestnancov zariadenia.

Z: vedúci zamestnanci

SZ: vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov

T: 2015 – 2017

Plnenie úlohy z rozpočtu organizácie

Aktivita 1.4

Zaviest' systém hodnotenia zamestnancov a pravidelne ho vykonávať.

- Zaviest' systém hodnotenia zamestnancov.
- Vykonať prieskum spokojnosti zamestnancov.
- Vykonávať osobné pohovory so zamestnancami.

Z: riaditeľ zariadenia

SZ: referent personalistiky, vedúci referátov

T: 2015 – 2017

Plnenie úlohy bez nároku na rozpočet organizácie

Aktivita 2.1

Realizovať opatrenia pre zníženie energetickej náročnosti budov (zateplenie pavilónu A – východ, pavilónu B – juh a pavilónu C – východ, juh, západ; zateplenie strechy; hydraulické vyregulovanie + rozvody).

- Realizovať projekt podľa projektovej dokumentácie.

Z: vedúci referátu ekonomiky a prevádzky

SZ: referent správy majetku a VO

T: 1. polrok 2015

Plnenie úlohy z úverovej linky MunSEFF II na podporu energetickej efektívnosti infraštruktúry KSK

Aktivita 2.2

Vykonať optimalizáciu dispozičného rozmiestnenia interiérov.

Poznámka: Optimalizácia dispozičného rozmiestnenia interiérov sa uskutoční s dôrazom na zabezpečenie zvýšenia štandardu bývania pre prijímateľov sociálnej služby.

- Zabezpečiť vytvorenie nových obytných zón s nižším počtom lôžok na izbách.
- Premiestniť prijímateľov do novovytvorených obytných zón.
- Zabezpečiť adaptáciu prijímateľov sociálnej služby na nové priestory.

Z: riaditeľ zariadenia

SZ: vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov, sociálni pracovníci

T: 2015

Plnenie úlohy bez nároku na rozpočet organizácie

Aktivita 2.3

Stavebnými úpravami zabezpečiť prestavbu veľkokapacitných spální na dvoj – trojlôžkové izby s vlastným sociálnym zariadením.

- Vytypovať veľkokapacitné spálňové priestory vhodné na predelenie priečkou a tým vytvoriť dvoj – trojlôžkové spálňové priestory s vlastným sociálnym zariadením.

Z: riaditeľ zariadenia

SZ: vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov, vedúci referátu ekonomiky a prevádzky, sociálni pracovníci

T: do 6/2015

Plnenie úlohy bez nároku na rozpočet

- Zrealizovať prestavbu vytypovaných veľkokapacitných spální na dvoj – trojlôžkové izby s vlastným sociálnym zariadením.

Z: vedúci referátu ekonomiky a prevádzky

SZ: referent správy majetku a VO, vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov

T: 2015 – 2017

Plnenie úlohy z rozpočtu organizácie

Aktivita 2.4

Realizovať odstránenie esteticky nevyhovujúceho dreveného obloženia v interiéroch, najmä v spálňových priestoroch.

- Presne určiť miestnosti, v ktorých je potrebné odstrániť drevené obloženie stien.

Z: referent správy majetku a VO

SZ: vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov

Plnenie úlohy bez nároku na rozpočet

T: 2/2015

- Odstrániť drevené obloženie miestností a zabezpečiť rekonštrukciu predmetných stien.

Z: referent správy majetku a VO

SZ: zamestnanci referátu ekonomiky a prevádzky

Plnenie úlohy z rozpočtu organizácie

T: 2015 – 2017

Aktivita 2.5

Zabezpečiť bránu a oplotenie areálu v jeho vstupnej časti.

- Zabezpečiť výber dodávateľa pre realizáciu oplotenia a brány.

*Z: referent správy majetku a VO
Plnenie úlohy bez nároku na rozpočet
T: 2015 – 2017*

- Realizovať výstavbu brány a oplotenia areálu.

*Z: referent správy majetku a VO
Plnenie úlohy z rozpočtu organizácie
T: 2015 – 2017*

Aktivita 2.6

Upraviť betónovú plochu pri pavilóne C na aktívne trávenie voľného času (výstavba multifunkčného ihriska a oddychovej zóny).

- Spracovať štúdiu na revitalizáciu betónovej plochy, ktorá bude slúžiť na aktívne trávenie voľného času.

*Z: riaditeľ zariadenia
SZ: vedúci pracovníci
T: rok 2016
Plnenie úlohy z rozpočtu organizácie, príp. prostredníctvom projektov*

- Realizovať návrh revitalizácie betónovej plochy.

*Z: riaditeľ zariadenia
SZ: vedúci pracovníci
T: 2016 – 2017
Plnenie úlohy prostredníctvom projektov, príp. z rozpočtu organizácie*

Aktivita 2.7

Zmodernizovať vybavenie oddelenia starostlivosti o prijímateľov.

- vytvoriť súpis vybavenia oddelenia starostlivosti o prijímateľov, ktoré je potrebné doplniť, prípadne nahradiť (napr. stoly, stoličky, nábytok, pracovné pomôcky, športové náradie...)
- vypracovať a podať projekt na zmodernizovanie a doplnenie vybavenia oddelenia starostlivosti o prijímateľov v rámci dotácie MPSVaR, grantov

*Z: riaditeľ zariadenia
SZ: vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov, vedúci referátu ekonomiky a prevádzky
T: 2015
plnenie bez nároku na rozpočet*

- zabezpečiť v spolupráci so zriaďovateľom realizáciu verejného obstarávania na modernizáciu a doplnenie oddelenia starostlivosti o prijímateľov

Z: referent správy majetku a VO

T: 2016

- realizovať modernizáciu a doplnenie oddelenia starostlivosti o prijímateľov

Z: referent správy majetku a VO

SZ: vedúci referátu ekonomiky a prevádzky, vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov

T: 2016

Plnenie úlohy z dotácie MPSVaR, grantov

Aktivita 2.8

Odstrániť bariéry fyzického prostredia v exteriéry a interiéry zariadenia.

- vytvoriť súpis priestorov v exteriéry a interiéry zariadenia, kde je potrebné realizovať odstránenie bariér fyzického prostredia
- vypracovať a podať projekt na debarierizáciu fyzického prostredia v rámci dotácie MPSVaR, grantov

Z: riaditeľ zariadenia

SZ: vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov, vedúci referátu ekonomiky a prevádzky

T: 2016

Plnenie úlohy bez nároku na rozpočet

- zabezpečiť v spolupráci so zriaďovateľom realizáciu verejného obstarávania na debarierizáciu fyzického prostredia v rámci projektovej dokumentácie

Z: referent správy majetku a VO

T: 2017

- realizovať odstránenie bariér fyzického prostredia

Z: referent správy majetku a VO

SZ: vedúci referátu ekonomiky a prevádzky, vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov

T: 2017

Plnenie úlohy z dotácie MPSVaR, grantov

Aktivita 2.9

Doplnenie vybavenia pracovne zariadenia.

- zabezpečiť doplnenie vybavenia pracovne – zakúpiť automatickú práčku

Z: referent správy majetku a VO

SZ: vedúci referátu ekonomiky a prevádzky

T: 2016

Plnenie úlohy z rozpočtu organizácie

Aktivita 3.1

V zariadení zaviesť tréningové bývanie ako metódu prípravy prijímateľov sociálnej služby na poskytovanie komunitnej starostlivosti.

- vykonať úpravy v pavilóne D pre zriadenie tréningového bývania

Z: riaditeľ zariadenia

SZ: vedúci referátov

T: 2015

Plnenie úlohy z rozpočtu organizácie, plnenie úlohy z rozpočtu KSK

- prostredníctvom sociálnych pracovníkov a inštruktorov sociálnej rehabilitácie vykonávať prípravu klientov umiestnených v tréningovom bývaní na poskytovanie komunitnej starostlivosti

Z: vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov

SZ: sociálni pracovníci, inštruktori sociálnej rehabilitácie

T: 2015 – 2017

Plnenie úlohy bez nároku na rozpočet

Aktivita 3.2

Z dôvodu humanizácie zariadenia pripraviť zamestnancov na plynulý prechod z inštitucionálnej starostlivosti na starostlivosť komunitnú.

- v spolupráci s lokálnym konzultantom DI, supervízorom a ďalšími odborníkmi komunikovať so zamestnancami zariadenia o prechode z inštitucionálnej starostlivosti na starostlivosť komunitnú, odbúrať u nich strach zo straty zamestnania a zabezpečiť im dostatok relevantných informácií
- umožniť zamestnancom účasť na seminároch a školeniach vyplývajúcich z procesu DI

Z: riaditeľ zariadenia

SZ: vedúci zamestnanci

T: 2015 – 2017

Plnenie úlohy z rozpočtu „Implementačnej agentúry pre OP ZaSI“

Aktivita 3.3

Vyhľadať vhodnú nehnuteľnosť v intraviláne mesta Strážske pre účely zabezpečenia samostatného bývania.

- v spolupráci s lokálnym konzultantom DI, Fondom sociálneho rozvoja, Košickým samosprávnym krajom, mestom Strážske a ďalšími inštitúciami vyhľadať v intraviláne mesta Strážske vhodnú nehnuteľnosť pre poskytovanie komunitnej starostlivosti
- v prípade vhodnej nehnuteľnosti zahájiť v spolupráci s Fondom sociálneho rozvoja a Košickým samosprávnym krajom jej rekonštrukciu s cieľom poskytovania komunitnej starostlivosti

Z: riaditeľ zariadenia

SZ: vedúci zamestnanci

T: 2015 – 2017

Plnenie úlohy z rozpočtu „IROP – sociálna infraštruktúra“

Aktivita 3.4

Zaviesť v zariadení nové formy terapií ako je canisterapia, hipoterapia, snoezelen.

- zriadiť v zariadení snoezelen miestnosť

Z: vedúci referátu starostlivosti o prijímateľov

SZ: vedúci referátu ekonomiky a prevádzky

T: 2015

Plnenie úlohy z rozpočtu organizácie, granty

- zabezpečiť pre klientov vykonávanie canisterapie, hipoterapie

Z: vedúci referátu starostlivosti pre prijímateľov

SZ: sociálni pracovníci

T: 2015 – 2017

Plnenie úlohy z rozpočtu organizácie

Príloha č.2: Popis a súčasný stav poskytovania sociálnej služby v zariadení

Zariadenie poskytuje sociálne služby v Domove sociálnych služieb v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov a v súlade so schválenou Koncepciou rozvoja sociálnych služieb v Košickom kraji na obdobie do konca roka 2015.

V domove sociálnych služieb sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č. 3 zákona, alebo nevidiaca alebo prakticky nevidiaca a jej stupeň odkázanosti je najmenej III podľa prílohy č. 3 zákona.

Predmet činnosti zariadenia je určený zriaďovacou listinou Košického samosprávneho kraja podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov a vykonáva odborné, obslužné a ďalšie činnosti, zabezpečuje vykonávanie týchto činností alebo utvára podmienky na ich vykonávanie v rozsahu ustanovenom zákonom.

Zariadenie LIDWINA ako domov sociálnych služieb poskytuje za podmienok ustanovených zákonom celoročnú pobytovú sociálnu službu dieťaťu a dospeljej fyzickej osobe.

V domove sociálnych služieb sa klientom poskytuje:

1. pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
2. sociálne poradenstvo,
3. sociálna rehabilitácia,
4. ubytovanie,
5. stravovanie,
6. upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva,
7. osobné vybavenie,
8. ošetrovateľská starostlivosť,
9. výchova,

Zabezpečuje:

1. pracovná terapia,
2. záujmová činnosť,

Utvárajú sa podmienky na:

1. vzdelávanie,
2. úschovu cenných vecí.

Poskytovanie sociálnych služieb i úhrady za poskytovanie týchto služieb v zariadení je upravené Všeobecne záväzným nariadením KSK o výške úhrady za sociálnu službu, o spôsobe jej určenia a platenia v zariadeniach sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja.

LIDWINA – Domov sociálnych služieb je pobytovým zariadením pre deti a dospelých klientov s telesným, mentálnym i zmyslovým postihnutím s kapacitou 82 miest. Sídlí na okraji mesta v troch jednopodlažných budovách, pavilón A,B,C. V pavilóne A sú ubytovaní najmä imobilní a ťažko sa pohybujúci prijímatelia (ďalej klient) v počte 42. Pavilón B je hospodárskou budovou, kde je administratívna časť, kuchyňa, práčovňa, jedáleň a v suteréne sa nachádzajú skladovacie priestory pre stravovaciú prevádzku, čistiace a hygienické potreby. V pavilóne C sa nachádzajú ubytovacie priestory pre 40 klientov, dielne pre ergoterapiu, detská jedáleň, oddychové zóny a 2 triedy špeciálnej základnej školy. K zariadeniu patrí i štvrtá budova pavilón D, ktorý sa pripravuje na rekonštrukciu. V časti budovy sú umiestnené sklady pre voľnočasové aktivity a náradie pre mladých pestovateľov levandule. V budove sa taktiež nachádza miestnosť pre trávenie voľného času klientov. Vybavená je stolnotenísovým stolom, stolným futbalom, šípkami a basketbalovým košom.

Hlavným cieľom organizácie je podpora všetkých činností vedúcich k samostatnosti prijímateľa. Systém riadiaceho procesu je orientovaný na individuálny prístup k prijímateľovi.

Kvalita poskytovaných služieb závisí od prístupu zamestnancov organizácie ku klientovi, ich ochote, flexibilitate a profesionálnej zdatnosti na všetkých stupňoch riadenia.

Odborné, obslužné a ďalšie činnosti

Zariadenie vytvára dobré materiálové podmienky a prostredie pre poskytovanie kvalitných služieb prostredníctvom svojich kvalifikovaných zamestnancov. Medzi významné odborné, obslužné a ďalšie činnosti patrí:

Zdravotná a ošetrovateľská starostlivosť

V zariadení je 34 imobilných a ťažko sa pohybujúcich klientov a 48 klientov s telesným a mentálnym postihnutím, preto ošetrovateľská starostlivosť je nevyhnutná a zabezpečovaná na základe ošetrovateľského plánu. Zo zdravotných diagnóz sú v zariadení najviac zastúpené: detská mozgová obrna, psychomotorická retardácia, inkontinencia, sekundárny epi – syndróm, strabizmus. Od roku 2009 bol zavedený ošetrovateľský proces, ktorý sa postupne vylepšoval a doplňoval. Obsahuje okrem posudzovania a diagnostiky klienta i plánovanie, realizáciu a vyhodnotenie u každého klienta v pravidelných intervaloch.

Popis vykonávaných rehabilitačných činností v zariadení

- 1 **masáž** – sústava hmatov, ktorými sa mechanicky dráždia periférne nervy, cievy a svaly. Cieľom je zvýšenie funkčnej zdatnosti, odstránenie úľavy a liečenie.
- 2 **liečebná telesná výchova** – hlavnou úlohou je oprava chybných pohybových stereotypov.

- 3 **vodoliečba – podvodná masáž** – využívajú sa fyzikálne účinky vody, ako je hydrostatický tlak vody, vztlak a tepelná energia vody. Aplikáciou vodoliečby sa dosahuje zlepšenie rozsahu telesného pohybu a svalovej zložky.
- 4 **parafínové zábaly** – aplikáciou zábalov dochádza k zníženiu svalového tonusu a lokálnemu zlepšeniu cirkulácie krvi. Miesto aplikácie – kĺby horných a dolných končatín, deformované končatiny.
- 5 **biolampa** – liečebné polarizované svetlo biolampy má účinok analgetický, protizápalový a stimulačný. V zariadení ním liečime najmä kĺby horných a dolných končatín.
- 6 **aromaterapia,**
- 7 **muzikoterapia,**
- 8 **vertikulizácia** – nácvik postoja.

Sociálna rehabilitácia

Cieľom sociálnej rehabilitácie v zariadení je nácvik a rozvíjanie základných sociálnych zručností a návykov, podpora samostatnosti a nezávislosti klientov. Vykonáva ju inštruktor sociálnej rehabilitácie. Sociálna rehabilitácia sa vykonáva podľa potrieb klientov individuálne alebo skupinovo. DSS je vybavené miestnosťou pre výkon sociálnej rehabilitácie. V uvedenej miestnosti sa však vykonávajú iba časť činností. Inštruktor sociálnej rehabilitácie je pracovníkom, ktorý prichádza priamo za klientom, poskytuje mu svoju pomoc a usmernenie. Množstvo jeho aktivít smeruje k činnostiam mimo zariadenia.

Medzi činnosti sociálnej rehabilitácie patria:

- pomoc a usmernenie pri hygiene klientov (napr. holenie, správna starostlivosť o vlasy, telo, dentálna hygiena – správny spôsob umývania zubov),
- nácvik stolovania a udržiavanie návykov pri stolovaní (používanie príborov, zásady slušného správania, hygiena rúk...),
- rozvoj schopností čítania, písania a počítania,
- podpora všeobecného prehľadu o dianí v zariadení a celej spoločnosti,
- pomoc a podpora pri náboženských aktivitách,
- orientácia v priestore a čase,
- návšteva športových, kultúrnych a spoločenských podujatí,
- pohybové aktivity – zumba, futbal, basketbal, bicyklovanie...

Zmenou organizačnej štruktúry v roku 2015 sa plánuje s vytvorením ďalších troch pozícií inštruktora sociálnej rehabilitácie.

Ubytovanie

Poskytuje sa klientom v 5 dvojpostelových, 2 trojpostelových, 1 štvorpostelovej, 3 sedempostelových, 4 osempostelových a 1 deväťpostelovej izbe. Pri 82 klientoch je priemerný počet m² na jedného klienta 5,23 m². Izby nespĺňujú podmienku výmery štandardu 8 m² na klienta. Z tohto dôvodu zariadenie do budúcnosti tento problém chce riešiť formou transformácie a deinštitucionalizácie.

V dvoj a trojpostelových izbách je ubytovaných 16 klientov a sú vybavené nábytkom na osobné veci, LCD televízorom, rádiom. Niektorí klienti sa i počas dňa zdržiavajú na svojich izbách a majú vlastné aktivity, iní svoj čas radšej trávajú vo väčšej spoločnosti v dielňach pri záujmových aktivitách.

Stravovanie

Poskytuje sa 5 krát denne /raňajky, desiata, obed, olovrant, večera/. Imobilným klientom sa podáva strava na lôžku, chodiaci klienti sa stravujú v jedálni. V prípade choroby je klientovi podaná strava i na izbe. U všetkých klientov sa podáva strava racionálna. Z nich sa u 35 klientov strava mixuje.

Výchova, pracovná terapia a činnosť krúžkov

Činnosti výchovno-vzdelávacieho procesu v skupinách sú zamerané na individuálny všestranný rozvoj osobnosti klientov a vychádzajú z individuálnych plánov. Zamerané sú na:

- rozvoj samostatnosti pri samoobslužných činnostiach, rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
- upevňovanie hygienických návykov,
- kognitívne funkcie : vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie,
- komunikácia: úroveň verbálnej komunikácie, slovná zásoba, citový život,
- vzťah k práci,
- rozvoj kreatívnych a výtvarných zručností klienta, zdokonaľovanie jednoduchých výtvarných techník,
- tvorivosť a nadanie klientov,
- záujmy klienta – čo robí rád,
- ďalšie aktivity.

V zariadení je klientom ponúkaná aj možnosť záujmovej činnosti v nasledujúcich krúžkoch:

- literárno-dramatický krúžok,
- hudobno-tanečný krúžok,
- cukrárenský krúžok.

Novinkou v zariadení je od októbra 2013 aj debatný krúžok. Jeho úlohou bolo vytvorenie komunity prijímateľov, kde pod vedením odborného pracovníka v neformálnom prostredí a v uvoľnenej atmosfére komunikujú o najrôznejších témach. Tvorí jeden z prvkov sociálnej rehabilitácie. U klientov sa krúžok stal mimoriadne obľúbeným. Počas krúžku rozprávajú o svojich potrebách, túžbach a problémoch, s ktorými sa vo svojom živote stretávajú. Okrem iných sa v debatnom krúžku preberali aj tieto témy:

- poriadok a upratovanie,
- tolerancia,
- trávenie voľného času,

- rodina,
- zdravá výživa,
- úprava zovňajšku,
- čo chcem v živote dokázať...

Ergoterapia v zariadení: Práca v tvorivých dielňach má veľký význam na kvalitu života klienta, naplňa ho pocitom užitočnosti, sebarealizácie, vedie ho k aktívnemu využívaniu voľného času v 4 ergoterapeutických dielňach. Klienti v nich pracujú na základe vypracovanej metodiky a osobnostných predpokladov. Pri výbere práce v tvorivých dielňach sa kladie dôraz na záujmy klientov a ich sebarozhodovanie.

V rámci ergoterapie sa zameriavame najmä na:

- sebaobsluhu – zvýšenie stupňa samostatnosti v jednotlivých činnostiach,
- upratovacie práce – cvičenie a vytváranie elementárnych pracovných zručností, rozvoj celkovej samostatnosti a presnosti pri práci,
- vytvorenie kladného vzťahu k práci,
- pocit užitočnosti,
- odbúravanie prebytočnej energie,
- zvýšenie sebavedomia.

Klienti sa pravidelne prezentujú s výrobkami kreatívnych dielní na kultúrnych a spoločenských akciách.

Dielňa kreatívnej techniky:

- pletenie košíkov, venčekov z papiera,
- odlievanie sádrových odkliadkov – podľa témy,
- servítková technika,
- maľovanie na sklo,
- patchworkové gule, svietniky, stromčeky,
- výroba náušnic, prsteňov,
- výroba shambala náramkov,
- výroba anjelov z papiera,
- maľovanie hlinených kvetináčov,
- výzdoba drevených krabičiek,
- výroba a zdobenie magnetiek,
- zdobenie lopárikov na stenu.

Dielňa tvorivých rúk:

- zdobenie kvetináčov servítkovou technikou,
- zdobenie fliaš servítkovou technikou,
- dekorovanie veľkonočných a vianočných venčekov,
- patchworkové gule, vajcia stužkou,
- vyhotovenie svietnikov, obrázkov na stenu,
- vyhotovenie šperkovníc z dreva servítkovou technikou,

- zdobenie drevených lyžíc,
  - zhotovenie darčiekov ku dňu Matiek,
  - skupinovú kolážu na stenu, vianočná a veľkonočná výzdoba v zariadení.

Dielňa prác z prírodného materiálu:

- výroba a plnenie levandulových vrecúšok,
- zber a sušenie liečivých bylín,
- zber a sušenie jesenných plodov,
- zber a následné využitie prírodného materiálu - kamienky, gaštany , šišky, šípky...
- koláže zo sušených kvetov, šúpolí,
- pletenie z prútia – výroba venčekov, korbáčov, košíkov - lakovanie , farbenie...
- aranžmán – samorastov,
- spracovanie slamy a trávy,
- výroba jednoduchých zvonkohier.

V rámci dielne je klientom ponúkaný aj krúžok mladých pestovateľov. V ňom sa klienti zameriavajú na:

- pestovanie, zber a sušenie levandule – celoročná starostlivosť,
- úprava bylinkovej skalky,
- práce v skleníku – príprava pôdy na siatie: rýľovanie, rozbíjanie , rozkopávanie hrúd motyčkou, vyrovnávanie pôdy hrablami,
- príprava semien a priesad a vlastné sadenie kvetov do debničiek,
- opatrovanie kvetov a skaliek – polievanie, okopávanie, hnojenie, kyprenie pôdy, odstraňovanie buriny...
- bežné upratovanie areálu – zametanie , hrabanie trávy a lístia,
- celoročná práca v skleníku,
- Údržba hrobových miest

Textilná dielňa:

- príprava a obsluha šijacích strojov,
- oboznamovanie sa so základmi strojového a ručného šitia, druhmi textílií,
- háčkovanie – dečky, prehozy, koberčeky, vankúše...,
- vyšívanie – obrusy, obrázky, záložky do knihy,
- šitie – vankúše, nákupné tašky, textilné taštičky, kuchynské chňapky, podsedačky, látkové pexeso, kuchynské zástery...
- štrikovanie šálov,
- koralkovanie – výroba náušnic a ružencov,
- iné činnosti – tkanie na malom rámčeku, výroba textilných brošní, výroba kľúčeniek z filcu, maľovanie na textil, servítková technika kombinovaná s textilom...

Spirituálne potreby:

Veľký dôraz sa kladie na duchovný život klientov. Počas nedeľ a sviatkov je im umožnená účasť na sv. omši vo farskom kostole. Pravidelne 1 x v mesiaci majú klienti možnosť prijať sviatosť zmierenia. Spolupráca s rímskokatolíckou farnosťou v meste je na vysokej úrovni. Kňazi klientov pravidelne navštevujú aj priamo v zariadení.